

Industrimeddelandet - en industripolitik för en globaliserad tid

Näringsdepartementet

2010-11-30

Dokumentbeteckning

KOM(2010) 614 slutlig

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén - En integrerad industripolitik för en globaliserad tid Med konkurrenskraft och hållbar utveckling i centrum

Sammanfattning

Kommissionens Industrimeddelande om en industripolitik för en globaliserad tid presenterades 28 oktober 2010. Meddelandet innehåller 70-talet förslag på åtgärder som syftar till att förbättra företagsklimatet, särskilt för små och medelstora företag och stödja utvecklingen av en stark och hållbar industribas med internationell konkurrenskraft. Kommissionen föreslår en bas med horisontella åtgärder för näringspolitiken med skräddarsydda insatser för vissa sektorer som komplement. Detta angreppssätt ska koordineras mellan politikområden och insatser i medlemsstater.

De förslag som finns i meddelandet kommer att behöva konkretiseras och förtydligas före det att de genomförs. Det kommer att tas fram detaljerade åtgärdsförslag, i vissa fall kommer lagstiftning att komma ifråga. De budgetära konsekvenserna av meddelandets genomförande går därför inte att överblicka i dagens läge. Flera av förslagen är heller inte tidsangivna.

Meddelandet har som ansats att det endast omfattar tillverkningsindustrin med tillhörande tjänster, kommissionen fokuserar på värdekedjan från råvaror till återvinning. Regeringen hade önskat en bredare ansats som tydligare beaktar tjänstesektorn och också starkare skrivningar om vikten av att EU:s genom sin näringspolitik visar öppenhet gentemot omvärlden. Skrivningar om näringslivets del av omställning till grön ekonomi är emellertid väl formulerade i meddelandet.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Kommissionens meddelande om industripolitik för en globaliserad tid antogs den 28 oktober. Det är ett av flaggskeppsinitiativen inom ramen för Europa 2020. Förslagen i meddelandet ska ge förutsättningar för förbättrat företagsklimat, särskilt för små och medelstora företag, och stödja utvecklingen av en stark och hållbar industribas med internationell konkurrenskraft.

Samtidigt publicerades som tillhörande arbetsdokument konkurrenskraftsrapporter som beskriver EU:s respektive varje enskilt medlemslands konkurrenskraft. Dessa årliga rapporter beskriver EU:s konkurrenskraft med tyngdpunkt på de senaste förändringarna av produktivitetstillväxten.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen tar som ansats att det är främst tillverkningsindustrin och tillhörande tjänster som ska ägnas särskild uppmärksamhet. Hela värdekedjan från råvaru- och energitillgångar till eftermarknader omfattas. Kommissionen föreslår en bas med horisontella åtgärder för näringspolitiken med skräddarsydda insatser för vissa sektorer. Detta angreppssätt ska koordineras mellan politikområden och insatser i medlemsstater.

Kommissionen åtar sig också i meddelandet att rapportera på såväl EU-nivån som för medlemsländerna utvecklingen vad gäller konkurrenskraft och politik för ökad konkurrenskraft.

Meddelandet innehåller 70-talet förslag.

Områdena dessa förslag finns inom är följande:

- Analys av alla relevanta förslag avseende effekterna på konkurrenskraften. Smart lagstiftning.
- Förbättrad kapitaltillgång för företag
- Inre marknaden och IPR
- Infrastruktur (energi, transport och IT)
- Standardisering
- Industriinnovation
- Kompetensförsörjning

- Internationell handel och regleringar
- Tillgång till råmaterial
- Resurs-, energi- och utsläppseffektivitet
- Stimulera omställning och återhämtning av ekonomin
- Tillvarata drivkraften som finns i näringslivets sociala ansvar

Det finns i meddelande särskilt utpekade sektorer där Kommissionen menar att det finns skäl att uppmärksamma dessa. Exempel på dessa är rymd, hållbar mobilitet, hantering av sociala utmaningar genom satsning på läkemedel och sjukvård, kulturella och kreativa näringar. Förslagen på hur dessa sektorsinitiativ ska se ut handlar huvudsakligen om att samla relevanta aktörer för att diskutera sektorns utveckling.

Kommissionen menar också att ett antal sektorer genomgått strukturomvandling och att man måste följa utvecklingen för att tillse att nya affärsmöjligheter kommer fram. Exempel på denna typ av sektorer är textil, läder och kläindustrin, jordbruk och livsmedel, säkerhetsindustrin samt byggsektorn.

Samtidigt pekar kommissionen att vissa sektorer kan bidra till omställningen till en mer resurseffektiv ekonomi och att det därför finns skäl att satsa på dessa tillsammans med att arbeta med att förutsättningarna för energiintensiv industri i Europa är gynnsamma.

Slutligen föreslår kommissionen ett antal indikatorer för att mäta utvecklingen av näringspolitiken. De indikatorer som föreslås handlar om internationell konkurrenskraft mätningar av produktivitet och kostnader för arbetskraften jämfört med konkurrentländer, antal skapade jobb i industrin och industrirelaterade tjänster, produktivitetsökning särskilt i gröna sektorer samt utvecklingen av högteknologiska tillverkningssektorer.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

För de 70-talet förslag som finns i meddelandet kommer detaljerade åtgärder tas fram, i vissa fall kommer lagstiftning att komma ifråga. Dock behöver flera av de förslag som finns i meddelandet konkretiseras och förtydligas före det att de genomförs.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslagets effekter på EU-budgeten och statsbudgeten beror på den slutliga utformningen av enskilda förslag. Kommissionen har inte heller presenterat

de förväntade effekterna på EU-budgeten. Flera av förslagen bedöms kunna få ekonomiska konsekvenser om de genomförs. Ett genomförande kräver dock att kommissionen konkretiserar förslagen ytterligare och regeringen kommer att återkomma med beräkningar och bedömningar av de ekonomiska effekterna i de sammanhangen. Mot bakgrund av Sveriges budgetrestriktiva hållning kommer regeringen att agera för att förslagens ekonomiska konsekvenser begränsas både vad gäller statsbudgeten och EU-budgeten. Finansiering ska då ske i enlighet med de principer om neutralitet för statsbudgeten som slås fast i proposition (1994/95:40) om budgeteffekter av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen mm.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Sverige har som utgångspunkt att näringspolitiken på EU-nivå ska ge ramverk för den nationella nivån. Därav följer att horisontella ambitioner ska vara vägledande. Exempel på horisontella ambitioner är omställning till grön/resurseffektiv ekonomi, efterlevnad av ”tänk småskaligt först” principen samt att statligt stöd och handelspolitik ska ge förutsättningar för likvärdig konkurrens mellan företag och sektorer. Satsningar inom olika sektorer måste vara förenliga med denna plattform och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna. Denna horisontella ansats är relativt väl belyst i meddelandet, dock pekas ett antal sektorer ut som kommissionen anser behöver särskild uppmärksamhet. Det europeiska mervärdet och varför just dessa sektorer är viktigare än andra är inte tydligt i meddelandet. Därför kommer regeringen att även efter det att rådslutsatser är antagna fortsatt vara uppmärksam på initiativ som inte är förenliga med principerna ovan.

Regeringen hade också önskat se starkare skrivningar i meddelandet om vikten av att EU:s genom sin näringspolitik visar öppenhet gentemot omvärlden. Genom influenser från andra skapas förutsättningar för innovation och förbättrad konkurrenskraft. Det är också genom samarbete inom EU och med andra ekonomier förutsättningar för grön ekonomi skapas. Ekonomisk nationalism och protektionism ska undvikas. I detta arbete är företagens samhällsansvar (Corporate Social Responsibility) en viktig komponent och en prioriterad fråga för främjandet av svensk näringspolitik. Svenska företag ligger långt framme i detta hänseende, det är därför angeläget att dels främja detta förhållningssätt i våra relationer med tredje land, dels driva utvecklingen framåt. Korruption är ett betydande handelshinder och också ett hinder för utveckling. Tydliga och transparenta regelverk kan motverka korruption och såväl företag och stater måste bli bättre på att bekämpa korruption.

Meddelandet har som ansats att det endast omfattar tillverkningsindustrin med tillhörande tjänster. Regeringen hade välkomnat en bredare ansats som tydligare beaktar tjänstesektorn som numera står för en betydande andel av såväl ekonomisk tillväxt som sysselsättning.

Regeringen välkomnar att meddelandet tillstår att små och medelstora företag är centrala för tillväxt och sysselsättning i Europa och att nya, växande och internationella SMF utgör en viktig del av den europeiska näringspolitiken.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

ej kända

2.3 Institutionernas ståndpunkter

ej kända

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Remissförfarande har ej genomförts

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 6b samt artikel 173, rådslutsatser antas med enighet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Regeringen ställer sig bakom att den europeiska näringspolitiken har en central roll i Europa 2020 strategin. EU-nivån i näringspolitiken handlar om att skapa väl fungerande marknader och regler för alla företag – EU-nivån anger ramverket för den nationella politiken. I den mån regler och ramverk rör skattepolitik så anser regeringen att detta är en nationell kompetens och sålunda inte föremål för EU-gemensamma åtgärder. En viktig funktion EU-nivån har beträffande näringspolitiken är utbyte av erfarenheter och goda exempel.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Under Konkurrenskraftsrådet i december 2010 planerar det belgiska ordförandeskapet att rådslutsatser ska antas utan diskussion.

-